RADA MIEJSKA W PIĄTKU
Piątek, ul. Rynek 16

UCHWAŁA NR XXXVII/203/21
RADY MIEJSKIEJ W PIĄTKU

z dnia 29 grudnia 2021 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Piątek na lata 2022-2024

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2021r. poz. 1372 ze zm.) oraz art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 1, ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821 ze zm.) Rada Miejska w Piątku uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje „Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Piątek na lata 2022-2024" w brzmieniu ustalonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Piątku.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 2022r.

RADA MIEJSKA W PIĄTKU

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Piątku

mgr inż. Daniel Gorący

Załącznik do uchwały Nr XXXVII/203/21
Rady Miejskiej w Piątku
z dnia 29 grudnia 2021 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Piątek na lata 2022-2024

WPROWADZENIE

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Piątek na lata 2022-2024 został opracowany zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin i dzieci przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych mających na celu przywrócenie im zdolności do wypełniania tych ról, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Rodzina stanowi podstawową komórkę społeczeństwa i naturalne środowisko wychowawcze dziecka, które oddziałuje na jego osobowość przekazując mu swój system wartości, tradycje i obyczaje, ukierunkowując jego aktywność i postępowanie na całe życie. Rodzina jest najbardziej stabilnym dla dziecka punktem odniesienia oraz źródłem zaspokajania jego potrzeb zarówno w sferze psychicznej, jak i materialno-bytowej. Rodzina funkcjonalna, konsekwentnie i z powodzeniem wypełniająca swoje zadania stanowi dla swoich członków, a przede wszystkim dla dzieci, źródło poczucia bezpieczeństwa i własnej wartości. Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, których oddziaływanie może uczynić daną rodzinę dysfunkcyjną, która nie będzie potrafić sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Uzależnienia, przemoc, niezaradność i brak umiejętności wychowawczych, zdarzenia losowe wywołujące sytuacje kryzysowe oraz zła sytuacja materialna to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, które mają charakter złożony, wymagający interdyscyplinarnych rozwiązań. Obecnie pandemia koronawirusa potęguje złożoność problemu i negatywnie wpływa na wiele aspektów życia rodzinnego. Ciągła izolacja, konieczność trzymania dystansu społecznego powoduje często zanik więzi rodzinnych, coraz częstsze konflikty i zachowania przemocowe. Dlatego, jeżeli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, asystenta rodziny, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną. Polityka prorodzinna powinna bowiem odpowiadać na współczesne wyzwania wynikające z przemian rodziny i uwarunkowań oddziałujących na jej funkcjonowanie. Powinna być ukierunkowana na wspieranie i pomoc w przezwyciężaniu trudności, a w konsekwencji na usamodzielnienie poprzez wskazanie sposobów wyjścia z sytuacji kryzysowej. Gminny program wspierania rodziny wyznacza zespół planowanych działań mających na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania, w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach programu zadania powinny koncentrować się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

1. Podstawa prawna

Najważniejszym aktem prawnym regulującym wszystkie aspekty życia członków naszego społeczeństwa jest Konstytucja Rzeczpospolitej Polskiej. Jest to akt prawny najwyższej wagi, któremu powinny być podporządkowane ustawy i rozporządzenia dotyczące różnych sfer życia społecznego.

Realizując Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Piątek na lata 2022 – 2024 należy brać pod uwagę w szczególności:

1. Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.).

2. Ustawę z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.).

3. Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. 2021 r. poz. 1119).

4. Ustawę z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz.1249).

5. Ustawę z dnia 29 lipca 2015 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.).

6. Ustawę z dnia 28 listopada 2013 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111 z późn. zm.).

7. Ustawę z dnia 7 września 2017 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 877 z późn. zm.).

8. Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Piątek na lata 2021-2024, przyjęta Uchwałą Rady Miejskiej w Piątku Nr XXIX/161/21 z dnia 19 lutego 2021 r.

9. Ustawę z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem" (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1329).

10. Ustawę o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016 r. (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2407 z późn. zm.).

11. Ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359).

12. Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2018 r. poz. 969).

13. Ustawę z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2021 r.

poz. 75 z późn. zm.).

2. Adresaci programu

Adresatami programu są:

1) Rodziny zamieszkujące na terenie Gminy Piątek przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w tym rodziny dotknięte bezrobociem, ubóstwem, doświadczające przemocy domowej, uzależnione od alkoholu, narkotyków czy innych używek, rodziny mające trudności ze stanem zdrowia swoim i swoich dzieci, rodziny dotknięte zdarzeniami losowymi, zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej czy ograniczeniem władzy rodzicielskiej.

2) Dzieci, które zostały umieszczone w placówkach bądź rodzinach zastępczych,

3) Przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz rodziny i dziecka.

3. Zasoby instytucjonalne

Program Wspierania Rodziny dla Gminy Piątek na lata 2022 - 2024 będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej. Zasobami instytucjonalnymi działającymi w zakresie profilaktyki społecznej, edukacji, służby zdrowia mającymi umożliwić pomoc w przezwyciężaniu trudnych sytuacji rodzinom i dzieciom z terenu Gminy Piątek i powiatu łęczyckiego są:

1) Urząd Miejski w Piątku

2) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Piątku

3) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątku

4) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

5) Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Czernikowie

6) Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Piątku

7) Gminne Przedszkole im. Jana Pawła II w Piątku

8) Zespół Szkół Mechanizacji Rolnictwa w Piątku

9) Gminny Ośrodek Kultury w Piątku

10) Świetlica socjoterapeutyczna

11) Posterunek Policji w Piątku

12) NZOZ ALAMED i Zakład Leczniczy SANITAS

13) Organizacje pozarządowe oraz inne instytucje:

-Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy

-Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich w Łęczycy

-Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Łęczycy

-Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Łęczycy

-Punkt Interwencji Kryzysowej w Łęczycy

I. DIAGNOZA SPOŁECZNO - DEMOGRAFICZNA W GMINIE PIĄTEK

Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych statystycznych i analitycznych pozyskanych od instytucji, które w swojej pracy zajmują się opieką nad dzieckiem i rodziną. Na ich podstawie zidentyfikowano najważniejsze problemy do opracowania programu. Gmina Piątek jest gminą miejsko-wiejską, która obejmuje 33 sołectwa. Stan ludności w Gminie Piątek w latach 2018-2020 przestawia tabela poniżej.

Tabela 1. Stan ludności w Gminie Piątek w latach 2018-2020 z podziałem na wiek.

	2018	2019	2020
Kobiety	3054	2989	2989
Wiek 0-18	507	502	502
Wiek produkcyjny 19-60	1683	1602	1602
Wiek poprodukcyjny powyżej 60 lat	864	885	885
Mężczyźni	2959	2933	2886
Wiek 0-18	594	596	578
Wiek produkcyjny 19-65	1961	1935	1900
Wiek poprodukcyjny powyżej 65 lat	404	402	408

Źródło: Urząd Miejski w Piątku – Ewidencja ludności.

Na przestrzeni ostatnich trzech lat zaobserwować można spadek liczby kobiet i mężczyzn w wieku produkcyjnym, i wieku przedprodukcyjnym 0-18, zwiększył się odsetek kobiet w wieku emerytalnym, natomiast liczba mężczyzn w wieku emerytalnym utrzymuje się na tym samym poziomie.

Do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny niezbędna jest analiza danych o osobach i rodzinach z terenu gminy Piątek objętych wsparciem GOPS w Piątku. Z analiz danych sprawozdawczych oraz diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych prowadzonej przez GOPS w Piątek wynika, że niezbędne są działania wspierające rodziny na różnych płaszczyznach. W roku 2020 pomocą GOPS w Piątku objęto 119 rodzin, natomiast w 2019r. 122 rodziny. Główne powody udzielania pomocy przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 2. Powody przyznania pomocy w latach 2019-2020

Powód trudnej sytuacji życiowej	**Liczba rodzin w 2019 roku**	**Liczba osób w rodzinach w 2019 roku**	**Liczba rodzin w 2020 roku**	**Liczba osób w rodzinach w 2020 roku**
Ubóstwo	38	75	41	85
Sieroctwo	0	0	0	0
Bezrobocie	42	77	33	60
Bezdomność	4	4	5	5
Potrzeba ochrony macierzyństwa	7	35	9	46
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	21	55	25	57
Niepełnosprawność	32	52	30	51
Długotrwała choroba	33	52	38	55

Alkoholizm	13	18	12	17
Przemoc w rodzinie	1	3	1	3
Narkomania	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po wyjściu z zakładu karnego	0	0	0	0
Zdarzenie losowe	0	0	0	0

Źródło: GOPS w Piątku- dane statystyczne

Okolicznościami generującymi trudności życiowe klientów Ośrodka są w pierwszej kolejności: długotrwała choroba, niepełnosprawność, ubóstwo i bezrobocie. Na przełomie 2019 r. i 2020 r. zmniejszyła się liczba rodzin korzystająca z pomocy społecznej z powodu bezrobocia. Zmiany te spowodowane są przede wszystkim sytuacją na rynku pracy, wielu mieszkańców gminy uzyskało zatrudnienie w nowopowstałych magazynach. Korzystne położenie logistyczne wpływa na łatwość dojazdu do pracy na tereny innych gmin. Poprawiła się dostępność w komunikacji, wiele firm zatrudniających mieszkańców Gminy Piątek uruchomiło linie autobusowe, które dowożą pracowników do pracy. Tym samym sytuacja finansowa wielu rodzin z dziećmi w znacznym stopniu poprawiła się. Zwiększyła się natomiast liczba rodzin wymagających pomocy z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa, niepełnosprawności oraz długotrwałych chorób. Problemy związane ze zdrowiem, problemami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej często rodzą zjawiska zakłócające prawidłowe funkcjonowanie rodzin.

Czynniki dysfunkcyjne, które negatywnie wpływają na rodzinę, wymagają specjalistycznych usług socjalnych, których celem jest wyjście z kryzysu i samodzielne funkcjonowanie w środowisku rodzinnym i społecznym.

Systematycznie wzrasta zapotrzebowanie na formy pomocy niemieszczące się w sferze finansowej, usługowej czy w naturze. Coraz częściej podopieczni pomocy społecznej poszukują wsparcia psychologicznego, terapeutycznego, prawnego oraz pracy socjalnej.

Od 2013 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątku zatrudnia asystenta rodziny, który w 2020r. pracował z 6 rodzinami z terenu gminy Piątek. Praca asystenta rodziny z rodzinami jest w dalszym ciągu kontynuowana, asystent rodziny w dalszym ciągu pracuje z 6 rodzinami.

Przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Piątku od 2011 roku funkcjonuje Gminny Zespół Interdyscyplinarny, od 2021r. w nowym składzie. Zespół rozpatruje sprawy związane z występowaniem przemocy w rodzinach na terenie gminy Piątek. Współpraca specjalistów pozwala na wdrażanie w rodzinie właściwych działań, dających możliwość wymiany informacji służbom, co z kolei pozwala na ustalenie wspólnego planu pomocy rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy w rodzinie. W 2020 r. prowadzono 14 procedur Niebieskiej Karty. Pracownicy GOPS w Piątku coraz częściej podejmują interwencje w rodzinach z uwagi na konflikty i przemoc. Kwestie udzielania pomocy finansowej schodzą na drugi plan. Wielu klientów GOPS w Piątku prosi o wsparcie w formie rozmowy, porady. W dobie pandemii koronawirusa kontakt osobisty często był utrudniony, dlatego tak ważne stały się zdalne formy pomocy, np. rozmowy telefoniczne ze specjalistami.

Inną formą pomocą dla rodzin jest Karta Dużej Rodziny. Obejmuje ona pomoc dla rodzin wielodzietnych i proponuje szereg ulg i zniżek, które wykorzystywane są w codziennym życiu rodzin. W roku 2020 Karty Dużej rodziny wydano 50 kart Dużej Rodziny. Od początku realizacji ustawy w Gminie Piątek wydano 588 kart.

W roku 2020 Ośrodek udzielił pomocy społecznej ogółem 119 rodzinom, w tym 26 rodzinom z dziećmi. Z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu, przez co najmniej jednego członka rodziny pomocą przez GOPS objęto 12 rodzin. Rodziny z dziećmi stanowiły w roku 2020 –31 % ogółu środowisk korzystających z pomocy. Na przestrzeni ostatnich trzech lat tendencja ta utrzymuje się na tym samym poziomie.

Tabela Nr 3. Liczba rodzin i dzieci korzystających z pomocy Ośrodka w 2020 roku

Liczba rodzin z dziećmi	**Liczba rodzin**	**Liczba osób w rodzinach**
Ogółem, w tym:	119	250

o liczbie dzieci: 1	69	69
2	15	30
3	11	33
4	10	40
5	9	45
6 i więcej	5	33

Źródło: GOPS w Piątku- dane statystyczne

Rodzinom wielodzietnym towarzyszą zazwyczaj trudne warunki mieszkaniowe, co jest przyczyną konfliktów w rodzinach, trudności dzieci w nauce (brak własnego miejsca do nauki). Większość problemów w rodzinach wielodzietnych spowodowana jest ubóstwem, które utrudnia codzienną egzystencję nie pozwalając na pełne zaspokojenie potrzeb życiowych. Sytuacja finansowa rodzin wielodzietnych od czasu wprowadzenia świadczenia wychowawczego 500+ znacznie poprawiła się. Mniej rodzin wielodzietnych korzysta ze świadczeń pomocy społecznej. Program „Dobry start" w dużym stopniu pomógł przezwyciężyć trudności w zakresie zabezpieczenia przyborów szkolnych i materiałów niezbędnych do rozpoczęcia roku szkolnego. Mimo wielu programów pomocowych, rodziny w dalszym ciągu zmagają się z wieloma problemami, tym bardziej w dobie pandemii koronawirusa. Nie wszystkie rodziny potrafią rozwiązać swoje problemy samodzielnie, wykorzystując własne zasoby. Pomoc skierowana w stronę rodzin wielodzietnych powinna mieć na uwadze rozwijanie potencjału tkwiącego w dzieciach i młodzieży. Dlatego w dalszym ciągu należy położyć nacisk na aktywne spędzanie czasu wolnego i efektywne kształcenie zmierzające do uzyskania pożądanego na rynku pracy wykształcenia, co pozwoli młodym ludziom uniknąć wykluczenia społecznego i wydostania się z ubóstwa oraz dziedziczonej biedy. Ważnym aspektem jest przeciwdziałanie uzależnieniom od Internetu oraz zwiększenie nacisku na osobiste kontakty społeczne. Wielu młodych ludzi po wprowadzeniu nauki zdalnej miało ogromny problem z powrotem do nauki stacjonarnej. Tu bardzo ważna jest rola placówek oświatowych, które pracując z młodzieżą podejmują starania, aby zapewnić komfortowy powrót do życia w realnym świecie.

Opisanych zjawisk nie da się efektywnie zminimalizować bez zaangażowania Państwa i rozwiązań systemowych.

1. **Placówki oświatowo - wychowawcze**

Według stanu na dzień 31.12.2020 roku liczba dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym w Gminie Piątek kształtowała się następująco:

Tabela Nr 4. Dzieci w wieku przedszkolnym i wieku szkolnym.

Wiek dziecka	**Liczba dzieci ogółem**	**Liczba dzieci, które uczą się w placówkach na terenie Gminy Piątek**
Dzieci w wieku przedszkolnym	207	166
Dzieci w wieku szkolnym	540	431

Źródło: Urząd Miejski w Piątku – Ewidencja ludności; Szkoły z terenu Gminy Piątek- dane statystyczne

Na terenie Gminy Piątek funkcjonuje Gminne Przedszkole, dwie szkoły podstawowe, w tym jedna z oddziałem przedszkolnym i jedna szkoła ponadpodstawowa.

Szkoły w bardzo dużym stopniu wspierają dzieci i młodzież z terenu naszej gminy, kierując w ich kierunku szereg działań. Podstawowe formy wspierania uczniów w szkołach podstawowych obrazuje poniższa tabela.

Tabela Nr 5: Formy wsparcia realizowane w szkołach podstawowych na terenie Gminy Piątek.

Rodzaj zajęć w ramach udzielonej pomocy	**Liczba uczniów korzystających z poszczególnych form wsparcia w roku szkolnym 2018/2019**	**Liczba uczniów korzystających z poszczególnych form wsparcia w roku szkolnym 2019/2020**
Rewalidacja	11	9
Nauczanie indywidualne	1	1

Dydaktyczno-wyrównawcze	93	93
Korekcyjno-kompensacyjne	41	54
Logopedyczne	32	39
Socjoterapeutyczne	5	5

Źródło: Szkoły z terenu Gminy Piątek- dane statystyczne

Szkoły podstawowe prowadzą również:

1) indywidualne rozmowy z uczniami objętymi nadzorem kuratorskim,
2) indywidualne rozmowy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym i rodzin pozostających w konfliktach,
3) indywidualne zajęcia wspomagające dla dzieci z trudnościami w nauce,
4) pomoc w formie dostosowania formy nauczania do zaleceń poradni psychologiczno-pedagogicznej.
5) programy i projekty propagujące zasady dobrego zachowania, przeciwdziałania agresji, przemocy w szkole, zwracają uwagę na zasady równości praw kobiet i mężczyzn.
6) programy profilaktyczne, debaty środowiskowe, zachęcają do kultywowania tradycji i obyczajów.

W czasie pandemii koronawirusa praca placówek oświatowych była szczególnie utrudniona przez naukę zdalną. Mimo to placówki oświatowe podejmowały działania mające na celu wyjście naprzeciw trudnościom, jakie powstawały w czasie, gdy uczniowie pozostawali w domach, a nauka odbywała się przez Internet.

Dzieci i młodzież sprawiająca trudności wychowawcze, z problemami emocjonalnymi i przeżywająca kryzysy rodzinne, również rodzice tych dzieci mogą skorzystać z pomocy psychologa i pedagoga szkolnego. Poza formami wsparcia dostępnymi w szkole, istnieje możliwość bezpłatnego skorzystania z porad psychologa i instruktora terapii uzależnień w Punkcie Konsultacyjnym w Piątku.

Placówki oświatowe z terenu gminy Piątek w dalszym ciągu korzystają z pomocy Poradni Psychologiczno - Pedagogiczna w Łęczycy, do której kierują swoich uczniów. Celem Poradni jest udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno - pedagogicznej, w tym pomocy logopedycznej, pomocy w wyborze kształcenia i zawodu, a także udzielanie rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno - pedagogicznej związanej z wychowywaniem i kształceniem dzieci i młodzieży.

Tabela Nr 6. Liczba dzieci z Gminy Piątek skierowanych do Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Łęczycy

Okres	**Liczba dzieci**
2017/2018	17
2019/2020	15

Źródło: Szkoły z terenu Gminy Piątek- dane statystyczne

Rodziny z dziećmi w dalszym ciągu wspomaga Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy. Obejmuje pomocą między innymi dzieci znajdujące się w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Rok 2019

Rodziny zastępcze na terenie gminy- 4 (w tym: 1 instytucjonalna)

liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych - 6 z terenu gminy Piątek,

liczba dzieci w rodzinie zastępczej na terenie innego powiatu - 0,

liczba dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej – 0.

Rok 2020

rodziny zastępcze – 5 (w tym: 1 instytucjonalna)

liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych - 7 z terenu gminy Piątek),

liczba dzieci w rodzinie zastępczej na terenie innego powiatu- 1,

liczba dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej- 1.

2. **Policja**

W latach 2019—2020 funkcjonariusze KPP w Łęczycy i Posterunku Policji w Piątku podejmowali działania prewencyjne w rodzinach i dotyczyły one w szczególności przemocy w rodzinie oraz problemów wychowawczych z dziećmi i młodzieżą.

Tabela Nr 7. Działania podejmowane w rodzinach przez funkcjonariuszy Policji w latach 2019 - 2020.

Rodzaje podejmowanych działań przez Policję	Liczba działań w roku 2019	Liczba działań w roku 2020
Prowadzenie Niebieskich Kart	14	14
Interwencje w przypadku ucieczek nieletnich z domu lub ośrodków	0	0
Zawiadomienia do prokuratury lub sądu o znęcaniu się nad rodziną	0	0

Źródło: Posterunek Policji w Piątku- dane statystyczne

Dzielnicowi Posterunku Policji w Piątku w latach 2019-2021 wielokrotnie prowadzili różnego rodzaju działania profilaktyczne i informacyjne na terenie placówek oświatowych z Gminy Piątek mające na celu naukę prawidłowych postaw wśród dzieci i młodzieży.

3. **Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej**

Wśród instytucji zajmujących się problemem niedostosowania społecznego, szczególną role pełni organ sądowy, jakim jest zawodowy kurator sądowy. Na terenie gminy Piątek kuratorzy sądowi obejmują nadzorem kuratorskim osoby dorosłe i nieletnie. Sprawują nadzór w zakresie sprawowania kontroli w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych przez nadzorowane rodziny, pracują z młodzieżą w zakresie przeciwdziałania demoralizacji, nadzorują proces leczenia odwykowego.

Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny jest jednym z elementów wsparcia rodziny poprzez jej integrację, stworzenie warunków do aktywnego spędzania czasu wolnego, ułatwienia dostępu do kultury, turystyki, sportu i edukacji pozaszkolnej. Skuteczność podejmowanych zadań będzie zależeć od sprawnego funkcjonowania wszystkich wymienionych instytucji.

Na przełomie lat 2019-2021 nastąpiła znaczna poprawa w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych wielu rodzin z terenu gminy Piątek. Instytucje zaangażowane w realizację programu wspierania rodziny podjęły szereg działań mających na celu pomoc rodzinom z problemami, jak i podejmowały działania profilaktyczne. Mimo to w dalszym ciągu istnieją problemy, z którymi nie udało się uporać, stąd dalsza potrzeba kontynuacji programu wspierania rodziny i pieczy zastępczej na kolejne lata 2022-2024.

II. ANALIZA SWOT DLA GMINY PIĄTEK

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- poparcie działań i współpraca z samorządem · gminnym -działalność instytucji pracujących na rzecz · rodzin -doświadczenie, wiedza i kwalifikacje · pracowników działających na rzecz rodziny -dobre rozeznanie środowiska lokalnego między innymi przez pracowników pomocy społecznej, pedagogów szkolnych, pracowników służby zdrowia -szeroka oferta zajęć pozalekcyjnych -tradycyjne na terenie wiejskim wzajemne wsparcie i pomoc członków rodziny -realizacja programów osłonowych i profilaktycznych -działalność punktu konsultacyjnego	-słabo rozwinięta idea samopomocniczości - bezrobocie -wysokie koszty utrzymania rodzin -brak żłobka na terenie gminy -brak mieszkań chronionych i socjalnych -wzrost liczby zadań zlecanych samorządom · gminnym -słaba infrastruktura gospodarcza skutkująca · brakiem miejsc pracy -niski poziom wykształcenia osób korzystających z pomocy społecznej -brak wolontariatu

-świetlice wiejskie i place zabaw dla dzieci w sołectwach -praca asystenta rodziny -zabezpieczenie w budżecie gminy środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodzin -dobrze rozwinięta opieka przedszkolna -dobra sytuacja ekonomiczna większości rodzin -potencjał intelektualny	-wysoki poziom stresu i nieumiejętność radzenia sobie z nim -wyuczona bezradność i roszczeniowość u części rodzin korzystających z pomocy społecznej -występowanie zjawiska przemocy w rodzinie i przemocy rówieśniczej -rozwinięty „hejt" -niska gotowość do współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
-zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych -współpraca rodzin dysfunkcyjnych z instytucjami działającymi na rzecz rodziny w rozwiązywaniu własnych problemów życiowych -wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę -zwiększenie środków finansowych w obszarze pomocy społecznej, edukacji i wychowania -możliwość pozyskiwania środków z zewnątrz -wzrost świadomości dotyczącej korzyści z podjęcia przez rodzinę współpracy z asystentem rodziny w wypełnianiu przez nią funkcji opiekuńczo-wychowawczej -rozwój zdalnych form wsparcia -rozwój gospodarczy gminy	-wzrost kosztów utrzymania rodzin -rozszerzanie zjawisk patologicznych (przemoc, alkoholizm, agresja, wykluczenie) -zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców - uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko „dziedziczenia biedy" -ubożenie społeczeństwa -brak wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych -bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie -brak ośrodków wsparcia rodzin na terenie gminy -utrwalanie się zaniku więzi rodzinnych -poczucie braku bezpieczeństwa (szczególnie związane z epidemią koronawirusa) -konieczność pozostawania w izolacji w związku z koniecznością utrzymywania dystansu społecznego (np. zanik więzi międzyludzkich, zaburzenia lękowe, alienacja)

III. CEL GŁÓWNY

Celem głównym Programu jest rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin w Gminie Piątek, sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

IV. CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

1. Wsparcie materialne rodzin z dziećmi z ternu Gminy Piątek znajdujących się w trudnej sytuacji socjalno - bytowej.

2. Wspieranie rodzin zagrożonych dysfunkcjami w rozwiązywaniu ich problemów życiowych.

3. Zapewnienie pobytu w pieczy zastępczej, objęcie opieką dziecka poza rodziną biologiczną.

4. Podnoszenie wiedzy i kwalifikacji osób zajmujących się problemem wspierania rodzin na terenie Gminy.

V. ZADANIA, REALIZATORZY I PARTNERZY

Zaplanowane w programie działania realizowane będą przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątku we współpracy z:

Urzędem Miejskim w Piątku,

Policją,

Placówkami oświatowymi z terenu gminy Piątek,

Gminnym Ośrodkiem Kultury w Piątku,

Zespołem Interdyscyplinarnym,

Gminna Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy,

Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Łęczycy,

Niepublicznymi Zakładami Opieki Zdrowotnej z terenu Gminy Piątek,

Kuratorami sądowymi, Sądem rodzinnym,

Organizacjami pozarządowymi.

1. **Cel szczegółowy I: Wsparcie materialne rodzin z dziećmi znajdujących się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej.**

Zadania	Realizatorzy, partnerzy	Wskaźniki
Udzielanie rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej pomocy finansowej i rzeczowej	GOPS	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej
Pomoc w dostępie do przedszkola rodzin wieloproblemowych	GOPS, Urząd Miejski, Szkoły, Przedszkole	Liczba dzieci z rodzin problemowych przyjętych do przedszkola
Zapewnienie dzieciom i młodzieży pomocy w postaci posiłków w tym w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu"	GOPS, Urząd Miejski, Szkoły, Przedszkole	Liczba dzieci objętych pomocą w formie dożywiania w szkołach, przedszkolu
Zaopatrzenie dzieci w artykuły szkolne i podręczniki, pomoc w formie zasiłków i stypendiów szkolnych	GOPS, Urząd Miejski, Szkoły, Przedszkole	Liczba zasiłków na zakup podręczników i artykułów szkolnych, liczba stypendiów i zasiłków szkolnych
Pomoc w uzyskaniu świadczenia „Dobry start"	GOPS, szkoły	Liczba uczniów objętych świadczeniem „Dobry start"
Monitorowanie sytuacji dzieci w rodzinach dysfunkcyjnych	GOPS, Zespół Interdyscyplinarny, Szkoły, PCPR	Liczba rodzin, liczba dzieci, liczba interwencji

2. **Cel szczegółowy II: Wspieranie rodzin zagrożonych dysfunkcjami w rozwiązywaniu ich problemów życiowych.**

Zadania	Realizatorzy, partnerzy	Wskaźniki
Praca socjalna z rodzinami z problemami opiekuńczo-wychowawczymi	Urząd Miejski, GKRPA, GOPS, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Liczba rodzin objętych wsparciem w formie pracy socjalnej
Współpraca z podmiotami pracującymi na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny	GOPS, Szkoły, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, PCPR	Ilość porad PCPR, PPP
Konsultacje i poradnictwo	GOPS, PCPR, Szkoły, Poradnie	Liczba rodzin

specjalistyczne dla rodziców: psychologiczne, prawne, mediacje, praca socjalna	specjalistyczne, kuratorzy sądowi	korzystających z poradnictwa, liczba spraw skierowanych do sądu, kuratorów. Liczba wizyt w Punkcie Konsultacyjnym Liczba zdalnych form pomocy.
Organizacja różnych form wypoczynku z programami przeciwdziałania uzależnieniom	GOPS, GKRPA, Szkoły	Liczba dzieci korzystających z wypoczynku
Współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się przemocą w rodzinie	GOPS, GKRPA, PCPR, Sąd, kuratorzy, organizacje pozarządowe, Zespół Interdyscyplinarny	Liczba rodzin objętych pomocą, liczba spraw skierowanych do Sądu, liczba wniosków o objęcie leczeniem odwykowym
Opracowywanie i wdrażanie projektów i programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodzin	GOPS, GKRPA, Szkoły	Liczba programów, projektów, liczba inicjatyw podejmowanych w kierunku umacniania rodziny, wspólnych spotkań (turnieje, kampanie, plenery)
Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży poprzez zajęcia wyrównawcze, pozalekcyjne	Szkoły	Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach
Organizowanie czasu wolnego dzieciom w formie zajęć rekreacyjnych, sportowych i kulturalnych	GOK, Urząd Miejski, Szkoły, GKRPA, Organizacje Pozarządowe	Liczba dzieci korzystających z zajęć. Liczba osób objętych wsparciem.
Współpraca ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych	Szkoły	Liczba osób objętych wsparciem pedagoga szkolnego

3. **Cel szczegółowy III: Zapewnienie pobytu w pieczy zastępczej, objęcie opieką dziecka poza rodziną biologiczną.**

Zadania	Realizatorzy, partnerzy	Wskaźniki
Współfinansowanie pobytu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	GOPS, PCPR	Wysokość poniesionych nakładów finansowych na pobyt dzieci w pieczy zastępczej Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej
Utrzymywanie kontaktów dzieci z rodzicami biologicznymi z wyjątkiem	PCPR, GOPS, kuratorzy sądowi	Liczba dzieci, które powróciły do rodziny biologicznej

przypadków, zakazanych przez Sąd		
Opracowywanie we współpracy z rodziną biologiczną planu pracy zbieżnego z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej	PCPR, GOPS	Liczba rodzin współpracujących
Pomoc rodzinom w opiece i wychowywaniu dziecka poprzez wsparcie ze strony asystenta rodziny, rodzin wspierających, placówek wsparcia dziennego.	GOPS, PCPR	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny Liczba rodzin wspierających Liczba utworzonych placówek wsparcia dziennego

4. **Cel szczegółowy IV: Podnoszenie wiedzy i kwalifikacji osób zajmujących się problemem wspierania rodzin na terenie Gminy.**

Zadania	Realizatorzy, partnerzy	Wskaźniki
Zapewnienie dostępu do szkoleń i superwizji dla asystenta rodziny	GOPS, PCPR	Liczba szkoleń i superwizji, w których uczestniczył asystent rodziny
Udział w konferencjach, warsztatach i szkoleniach tematycznych z zakresu wspierania rodziny i opieki nad dzieckiem dla osób zajmujących się wspieraniem rodzin na terenie Gminy Piątek	GOPS, PCPR, Szkoły, PPP, Sąd Rodzinny	Liczba uczestników i rodzaje szkoleń

VI. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

Na podstawie określonych celów programu w poprzednim rozdziale, w poniższej tabeli znajdują się wytyczone ramy czasowe realizacji zadań, które mają pomóc osiągnąć wyznaczone cele.

zadanie **rok**	**2022**	**2023**	**2024**
Udzielanie rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej pomocy finansowej i rzeczowej	X	X	X
Pomoc w dostępie do przedszkola rodzin wieloproblemowych	X	X	X

Zapewnienie dzieciom i młodzieży pomocy w postaci posiłków w tym w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu"	X	X	X
Zaopatrzenie dzieci w artykuły szkolne i podręczniki, pomoc w formie zasiłków i stypendiów szkolnych	X	X	X
Pomoc w uzyskaniu świadczenia „Dobry start"	X	X	X
Monitorowanie sytuacji dzieci w rodzinach dysfunkcyjnych	X	X	X
Praca socjalna z rodzinami z problemami opiekuńczo-wychowawczymi	X	X	X
Współpraca z podmiotami pracującymi na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny	X	X	X
Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne dla rodziców: psychologiczne, prawne, mediacje, praca socjalna	X	X	X
Organizacja różnych form wypoczynku z programami przeciwdziałania uzależnieniom	X	X	X
Współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się przemocą w rodzinie	X	X	X
Opracowywanie i wdrażanie projektów i programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodzin	X	X	X
Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży poprzez zajęcia wyrównawcze, pozalekcyjne	X	X	X
Organizowanie czasu wolnego dzieciom w formie zajęć rekreacyjnych, sportowych i kulturalnych	X	X	X
Współpraca ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych	X	X	X
Współfinansowanie pobytu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	X	X	X
Utrzymywanie kontaktów dzieci z rodzicami biologicznymi z wyjątkiem przypadków, zakazanych przez Sąd	X	X	X
Opracowywanie we współpracy z rodziną biologiczną planu pracy zbieżnego z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej	X	X	X
Pomoc rodzinom w opiece i wychowywaniu dziecka poprzez wsparcie ze strony asystenta rodziny, rodzin wspierających, placówek wsparcia dziennego.	X	X	X
Dokształcanie asystentów rodziny	X	X	X
Udział w konferencjach, warsztatach i szkoleniach tematycznych z zakresu wspierania rodziny i opieki nad dzieckiem dla osób zajmujących się wspieraniem rodzin na terenie Gminy Piątek	X	X	X

VII. PRZEWIDYWANE REZULTATY PROGRAMU

1. Podniesienie bezpieczeństwa bytowego i zdrowotnego rodziny;

2. Zapobieganie rozpadowi rodziny i umieszczania dzieci w pieczy zastępczej z powodów socjalno - bytowych;

3. Podniesienie umiejętności rodzicielskich oraz poprawa zdolności wychowawczych rodziców i kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców;

4. Zmiana postaw i zachowań członków rodzin dysfunkcyjnych;

5. Promowanie i wspieranie rożnych form spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży;

6. Ukierunkowanie pomocy na rzeczywiste problemy i potrzeby;

7. Wszechstronna i systemowa pomoc dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych.

VIII. FINANSOWANIE I KOSZT PROGRAMU

Zadania ujęte w programie mogą być finansowane w oparciu o środki własne gminy z pozyskanych z innych źródeł tj. z dotacji z przeznaczeniem na realizacje programów rządowych, środków pozyskiwanych z funduszy UE i środków pozabudżetowych.

Środki finansowe na realizację Programu będą uwzględniane corocznie w uchwale budżetowej. Na rok 2022 zaplanowano środki w wysokości: Dział 855 Rozdział 85508 rodziny zastępcze- 54.000,00 zł, Dział 855 Rozdział 85504 wspieranie rodziny 33 600,00 zł.

IX. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Monitoring będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach Programu przez koordynatora Programu od podmiotów zaangażowanych. Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 - 2024 będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątku. Funkcję koordynatora powierza się Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piątku.

Monitorowaniu podlegają wszystkie zadania zawarte w niniejszym Programie, przy współudziale partnerów programu.

Analizie i ocenie będzie podlegać zgodność z założeniami i celami Programu.

Monitoring realizacji Programu umożliwi:

- rozpoznanie ilościowe rodzin wymagających pomocy,
- ocenę zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za ich realizację,
- stan zaawansowania prowadzonych działań,
- ocenę stopnia zadowolenia członków rodzin z oferowanej pomocy,
- zebranie informacji, które dostarczą podstaw do planowania działań profilaktycznych na lata następne oraz przesłanek do oceny ich skuteczności.

Rezultatem monitoringu będzie sprawozdanie roczne, o których mowa w art. 179 ustawy z dnia 09 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ewaluacja programu będzie odbywać się na początku i na końcu Programu. Przeprowadzana będzie na podstawie analizy założonych wskaźników do osiągnięcia poszczególnych celów. Ewaluacja ma na celu uzyskanie informacji, czy osiągnięto zakładane rezultaty i w jakim stopniu zrealizowano założenia Programu.

Wskaźnikami będą:

- liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej,
- liczba dzieci uczęszczających do przedszkola,
- liczba dzieci korzystających z dożywiania,
- liczba dzieci korzystających ze stypendiów i zasiłków szkolnych,
- liczba dzieci uczestniczących w wypoczynku letnim,
- liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny
- liczba szkoleń i superwizji, w których uczestniczył asystent rodziny.